

**Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің
«Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу нәтижелері бойынша
ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Астана қ, 2022 жыл.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің ішкі талдау объектісінің атауы:

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің «Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК және оның филиалдары (бұдан әрі – Кәсіпорын);

2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін ақпарат көзі:

- Кәсіпорын Басқарма Төрағасының 2022 жылғы 14 желтоқсандағы № 966 бұйрығы.

3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау бағыттары:

1) Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) Кәсіпорынның ұйымдық-басқару қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу мерзімдері:

2022 жылғы 14 желтоқсаннан 2022 жылғы 29 желтоқсанға дейін;

5. Талданатын кезең:

2020-2021 жылдар;

6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу және жұмыс нәтижелері үшін басшылық, үйлестіру және жауапкершілік жүктелетін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау субъектісінің лауазымды тұлғасы:

«Ұлттық сараптама орталығы» ШЖҚ РМК сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы - Әнуарбек Нұрбек Әнуарбекұлы;

7. Жұмыс тобының құрамы:

1. Жұмыс тобының жетекшісі – Кәсіпорынның Басқарма төрағасы – Киясов Ерлан Ансаганович;
2. Жұмыс тобының мүшесі – сыртқы сарапшы – Астана қаласы «Amanat» партиясы филиалының жанындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Қоғамдық кеңестің төрағасы – Савкин Владимир Викторович;
3. Жұмыс тобының мүшесі – құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры – Абдраимов Ануар Бакытович;
4. Жұмыс тобының мүшесі – экономика және жоспарлау департаментінің директоры – Кусаинов Нуржан Касымханович;
5. Жұмыс тобының мүшесі – өндірістік қызмет департаментінің директоры – Самбетбаев Айдар Адильханович;
6. Жұмыс тобының мүшесі – қызметкерлермен жұмыс және іс жүргізу департаментінің директоры – Ержуманова Айнагуль Балтабековна;
7. Жұмыс тобының мүшесі – бухгалтерлік есеп және есептілік департаментінің директоры – Бейсенова Томирис Кыдырбайқызы;
8. Жұмыс тобының мүшесі – Мемлекеттік сатып алу департаментінің директоры – Оспанов Марат Тимурович;

9. Жұмыс тобының мүшесі – шаруашылық қызмет, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар департаментінің директоры – Аубакиров Данияр Хамзеевич;
10. Жұмыс тобының мүшесі – маркетинг және сараптамалық қызмет департаментінің директоры – Валеев Мейрам Бекболатович;
11. Жұмыс тобының мүшесі – әдіснамалық және метрологиялық қамтамасыз ету департаментінің директоры – Кантарбаева Махаббат Бекетовна;
12. Жұмыс тобының мүшесі – ақпараттық технологиялар департаментінің директоры – Сейденов Тиллабек Омарбекович;
13. Жұмыс тобының мүшесі – стратегиялық даму және халықаралық ынтымақтастық департаментінің тәуекел-менеджері – Ергазина Сымбат Кайратовна;
14. Жұмыс тобының мүшесі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы – Әнуарбек Нұрбек Әнуарбекұлы;
15. Жұмыс тобының мүшесі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің маманы Естаева Салтанат Танырбергеновна.

**Анықталған сыбайлас жемқорлық
тәуекелдер және оларды жою бойынша ұсыныстар.**

1. Бағыт бойынша-ішкі құжаттарды талдау.

А). Бас директордың 18.03.2016 ж. №73 бұйрығымен бекітілген Кәсіпорын қызметкерлерінің мүдделері қақтығысы туралы ереже.

Бас директордың 18.03.2016 ж. №73 бұйрығымен бекітілген Кәсіпорын қызметкерлерінің мүдделері қақтығысы туралы ережені талдау туыстық байланыстар болған кезде мүдделер қақтығысын ашпайды және жақын туысын анықтамайды. Сондай-ақ мүдделер қақтығысын реттейтін тұлға туралы ақпарат жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне Кәсіпорын қызметкерлерінің мүдделері қақтығысы туралы ережені жаңа редакцияда әзірлеу ұсынылсын.

Б). Кәсіпорын қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтары.

Кәсіпорын филиалдары қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарындағы біліктілік талаптары Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.12.2020 жылғы № 553 бұйрығымен бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына сәйкес келмейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Филиалдардың директорлары біліктілік талаптары бөлігінде Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 30.12.2020 жылғы № 553 бұйрығымен бекітілген басшылар, мамандар және басқа да

қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына сәйкес Кәсіпорын қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарын келтірсін.

В). Бас директордың 25.03.2016 ж. № 80 бұйрығымен бекітілген Кәсіпорында шарттарды әзірлеу, жасасу және орындау тәртібі туралы Нұсқаулық.

Нұсқаулықты талдаумен «Тараптар (Тараптардың бірі) шарт бойынша міндеттемелерді уақтылы және/немесе тиісінше орындамаған жағдайда, сатып алу бастамашысы/ұйымдастырушы өз басшылығына осыған байланысты талап қою жұмысын бастау туралы шешім қабылдау үшін Шарт талаптарын бұзу фактісі туындағаны туралы түсініктеме береді» деп белгіленген.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Шаруашылық қызмет, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар департаментіне, мемлекеттік сатып алу департаментіне, өндірістік қызмет департаментіне, әдіснамалық және метрологиялық қамтамасыз ету департаментіне, маркетинг және сараптамалық қызмет департаментіне және құқықтық қамтамасыз ету департаментіне әр әрекетке шарттар жасасу, оларды орындау және/немесе талап қою бойынша іс-қимыл алгоритмін көрсету қажет ішкі құжатты әзірлеу және бекіту ұсынылсын. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту мақсатында тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді жеткізу үшін техникалық ерекшеліктерді жасау кезінде кәсіпорынның бірнеше құрылымдық бөлімшелерінің техникалық ерекшеліктерді келісуін қарастыру қажет.

2. «Персоналды басқару» бағыты бойынша.

А). Филиалдардың біліктілік талаптарына сәйкес келмейтін адамдарды жұмысқа қабылдауы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет пен ішкі аудит қызметінің ақпаратын қарап, филиалдардың біліктілік талаптарына сәйкес келмейтін адамдарды жұмысқа қабылдау фактілері анықталды. Негізгі себеп-білікті кадрлардың жетіспеушілігі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Филиал директорларына кадрлық әлеуетті біліктілік талаптарына сәйкес келетін мамандарға біртіндеп ауыстыруды, сондай-ақ штаттық мамандардың біліктілігін арттыруды ұсыну.

Б). Бас директордың 20.01.2020 жылғы № 20 бұйрығымен бекітілген еңбекақы төлеу, қосымша ақылар, ынталандырушы үстемеақылар мен басқа да төлемдерді белгілеу, сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету, қызметкерлерге демалыс беру қағидаларын бұза отырып, біржолғы сыйлықақылар жүргізіледі.

Филиалдардың тексерулерінің деректері бойынша біржолғы сыйлықақыларды негіздемесіз жазбаша ұсынудан төлеу фактілері анықталды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Филиалдардың директорларына Енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, Бас директордың 20.01.2020 жылғы №20 бұйрығымен бекітілген еңбекақы төлеу, қосымша ақылар, ынталандырушы үстемеақылар мен басқа да төлемдерді белгілеу, сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету, қызметкерлерге демалыс беру қағидаларында белгіленген талаптарды орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін бақылау мен жауапкершілікті арттыру ұсынылсын. Экономика және жоспарлау департаменті кінәлі тұлғалардан бұзушылықтары бар төлемдерді өтеу туралы жоғарыда аталған ережелерге енгізу мүмкіндігін қарастырсын.

3. «Мүдделер қақтығысын реттеу» бағыты бойынша.

А). Қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін орындау кезіндегі мүдделер қақтығысы фактілері.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің сараптамалық анықтамаларын қарап, тексерулер жүргізілген барлық филиалдарда тексеру қорытындылары бойынша мүдделер қақтығысы фактілері анықталды. Мұның себебі "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңының нормаларын, сондай-ақ кәсіпорын қызметкерлерінің мүдделері қақтығысы туралы ережені төмен деңгейде білу болды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Қызметкерлермен жұмыс және іс жүргізу департаментіне және филиал директорларына кәсіпорынның әрбір қызметкеріне танысу туралы қолтаңбалармен куәландыра отырып, кәсіпорын мүдделерінің қақтығысы туралы ережелерді жеткізуді ұсыну.

4. «Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу, оның ішінде мемлекеттік сатып алу» бағыты бойынша.

А). Өнім берушілердің тауарларды мемлекеттік сатып алу туралы шарттың талаптарын орындамауы.

Ішкі аудит қызметін тексеру нәтижелері бойынша өнім берушілер филиалдарда мемлекеттік сатып алу жөніндегі шарттың талаптарын орындамайтыны анықталды. 4.2-тармаққа сәйкес. өнім беруші жеткізілетін тауардың толық сипаттамасы, қолдану жөніндегі нұсқаулықтары бар мөрлері бар паспорттардың түпнұсқаларын ұсынуы тиіс, алайда бұл құжаттар жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Кәсіпорынның шаруашылық қызмет, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар департаментіне жеткізушілердің жеткізу шарттары бойынша құжаттардың толық пакетін талап етуі бойынша бақылауды күшейту ұсынылсын. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет тауарға құжаттары жоқ жалған шарттарды іріктеп тексереді.

Б). Орталық аппарат қызметкерлерінің филиалдарға келіп түскен тауарларды жеткізу актілеріне қол қоюы.

Тауарлар мен дәрі-дәрмектерді жеткізу кезіндегі өзара іс-қимыл қағидаларында орталық аппараттың орталықтандырылған сатып алуын ұйымдастыру кезінде тауарлар мен дәрі-дәрмектерді қабылдауды комиссия құрамындағы филиалдар жүзеге асыратыны анықталды. Алайда, қабылдау актілеріне орталық аппарат қызметкерлері қол қояды, олар жеткізілген тауарды іс жүзінде көрмейді. Оның сапасы мен техникалық ерекшелікке сәйкестігі жеткізуші ұсынған құжаттама бойынша ғана айқындалады, бұл ретте жауапкершілік аймақтарының аражігін ажырату Қағидаларда белгіленбейді. Бұл құқықтық олқылық тауарлар мен дәрі-дәрмектерді қабылдайтын филиалдардың лауазымды тұлғаларының жауапкершілігін төмендетеді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Шаруашылық қызмет, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар департаментіне кәсіпорынның филиалдары мен Орталық аппаратының лауазымды адамдары арасында тауарлар мен дәрі-дәрмектерді қабылдау жөніндегі жауапкершілік аймақтарын ажырату бөлігінде Ережеге толықтырулар енгізуді ұсынсын.

В). Заңды және жеке тұлғалармен өтінімдер негізінде жасалған шарттар бойынша талаптарды орындамау (ақылы қызметтер), сондай-ақ осы шарттарды бірыңғай бағдарламалық қамтамасыз ету кешені (бұдан әрі-ББҚК) базасына енгізудің болмауы.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет тәуекелге бағдарланған тексеру арқылы филиалда жүргізілген зерттеулермен ақылы қызметтер бойынша шарттар жасасу фактілері анықталды, бұл ретте ББҚК-де шарттар жоқ және Кәсіпорынға ақшалай қаражаттың түсуі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

Маркетинг және сараптама қызметі департаментіне, бухгалтерлік есеп және есептілік департаментіне, аппараттық технологиялар департаментіне және өндірістік қызмет департаментіне шарттар жасасқан сәттен бастап төлемге (1С-бухгалтериямен интеграция) дейінгі бизнес-процестің барлық алгоритмі жазылған және ішкі бақылау жүйесін қолдана отырып және деректерді жоюдың мүмкіндігі бар зерттеу нәтижелерін беретін ішкі құжатты әзірлеп, бекітуді ұсыну ББҚК базасында.

Қосымша:

1. Кәсіпорынның Басқарма Төрағасының 2022 жылғы 14 желтоқсандағы № 966 бұйрығы.
2. Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі жұмыс тобының құрамы;
3. Жұмыс тобының жұмыс жоспары Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде пайдаланылған ішкі құжаттардың тізбесі.